

NATUUR EN NETFLIX

Net als voor vele anderen waren de afgelopen anderhalf jaar vanuit een sociaal oogpunt niet de leukste van m'n leven. Vaak leken de getroffen maatregelen mij niet in overeenstemming met het gevaar van het Coronavirus. Covid-19 lijkt meer op een heel naar griepvirus dan op de veel gevaarlijker virussen die Sars, Mers of Ebola veroorzaken. Om in deze verwarde tijden niemand voor het hoofd te stoten, kies ik mijn woorden zo zorgvuldig mogelijk. Gezien mijn leeftijd hoor ik duidelijk tot de risicogroep, maar ik betreur dat jongeren onevenredig zwaar onder alle beperkingen hebben moeten lijden. Als natuurliefhebber waren die beperkingen niet zo'n probleem omdat de natuur gelukkig niet op slot ging en ik meer dan ooit buiten ben geweest. Tegelijkertijd was mijn behoefte aan afleiding ook groter dan anders. Televisie kijk ik al jaren niet meer, maar ik heb wel vaak naar series of documentaires op Netflix gekeken. Je zou kunnen zeggen dat ik dankzij de combinatie van Natuur & Netflix deze Coronaperiode relatief goed ben doorgekomen. Het aanbod op deze streamingsdienst is natuurlijk deels van een bedenkelijk allooi, maar voor wie goed zoekt zitten er parels tussen. Een van de meer recente parels is een documentaire getiteld *Fantastic Fungi*. Die begint met de prachtige - maar via BBC documentaires al bekende - beelden van zich ontwikkelende paddenstoelen die zich in luttele tellen in volle glorie ontvouwen. Het wordt echter pas echt interessant als ons getoond wordt wat een mycelium allemaal vermag. De zwamvlok van een oesterzwam slaagt erin om binnen zes weken een vat met door aardolie zwaar vervuilde grond helemaal schoon te krijgen. Saprofyten zijn namelijk in staat zijn om alles wat uit koolstofketens bestaat – van hout tot aardolie - als voedsel te gebruiken. Maar mycelia dienen zelf ook weer als voedsel voor bacteriën. Om zich daar tegen te beschermen produceren sommige paddenstoelen bepaalde stoffen die mensen voor hetzelfde doel slikken: antibiotica. Al die duizenden soorten paddenstoelen maken echter nog veel meer stoffen die voor de mens nuttig kunnen zijn. Een Japanse onderzoeker ontdekte dat een enzym in de Pruikzwam menselijke zenuwen tot groei aan kan zetten. Dit zou een mogelijk medicijn tegen Alzheimer kunnen zijn. Het Gewoon elfenbankje bevat stoffen die een anti-carcinogene werking hebben. Eén van de presentatoren van deze documentaire, Paul Stametz, heeft er met gunstig resultaat zijn eigen moeder mee behandeld. Die Stametz is een self-made-mycoloog die een standaardwerk heeft geschreven over *Psilocybine* waarin alle deze stof bevattende soorten uit het geslacht *Psilocybe* aan bod komen. Hij lijkt minder geïnteresseerd in de hallucinogene werking als wel in de genezende uitwerking van deze stof op de hersenen van ernstig getraumatiseerde mensen. In dierproeven konden bang gemaakte muizen hun angstreflex doorbreken onder invloed van *Psilocybine*. Dit is maar een greep uit de vele onderwerpen die in *Fantastic Fungi* de revue passeren. U merkt wel, u hoeft zich geen seconde te vervelen, hoewel er voldoende rustpunten zijn ingebouwd met prachtige beelden van paddenstoelen.

Deze film maakt deel uit van een trend: een vergrote aandacht voor paddenstoelen in de media. Er verschijnen berichten over het gebruik van 'zwamvlok-weefsel' voor kleding, gebruiksvorwerpen en zelfs voor doodskisten. Zo lijkt de mycologie opeens een rol te gaan spelen in geheel andere facetten van de samenleving dan we ooit hadden kunnen voorzien!

door Rob Chrispijn